

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Roberto Bellarmini Politani, Societatis Iesu, S. R. E.
Cardinalis, Institutiones linguæ Hebraicæ**

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

[Genf], 1619

Exercitatio Grammatica In Psalmvm XXXIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69647](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69647)

EXERCITATIO
GRAMMATICA IN
PSALMVM XXXIII.

Secundum
Hebraeos trigesimumquartum.

V E R S V S I.

semper	tempore omni in	Domini	Benedicam
תמיד	בְּכֹל־עֵת	אֲת־יְהוָה	אֲבָרְכָה
tamid	nghet chol be	Adonai eth	Anarecha
	in ore meo.	laus eius	
	כְּפִי	תְהִלָּתוֹ	
	rephi.	tehillatho	

אֲבָרְכָה] *Benedicam*. Est prima per-
 sona singularis futuri à verbo בָּרַךְ in
 conjugatione Piel. Itaque prima lite-
 ra א est formatiua primæ personæ fu-
 turi, vide in Grammatica, parte 3, cap.
 2. nu. 8. Deberet autem hæc litera ha-
 bere sub se sceua simplex, id enim re-
 quirit coniugatio Piel: tamen habet
 sceua compositum, quia literæ gut-
 tur

turales, qualis est \aleph , non patiuntur sub se initio dictionis sceua simplex. vide par. 1. cap. 2. nu. 2. Secunda litera \beth est prima radicalis, & habet sub se camets, non patach, vt coniugatio Piel requireret, quia sequens litera deberet habere daghes forte, quod est signum coniugationis Piel, cuius tamen non est capax, & propterea suppletur per longam vocalem præcedentem. vide par. 3, capite 2, conjug. 3, numer. 3. Linea quæ sequitur post camets, est accentus rhetoricus, qui dicitur Metheg, cuius officium est retinere syllabam, sine quo illud camets non esset camets, sed camets chatuph. vide par. 1, cap. 2, num. 2: & par. 1, cap. 6. nu. 1. Tertia litera, quæ est γ , est secunda radicalis, & deberet habere sub se punctum tsere, sed habet sceua mobile propter η superadditum in fine, de quo mox dicemus. Quarta litera, quæ est δ , est ultima

tima

tima radicalis, & habet sub se camets propter sequentem literam, nam alioqui sceua quiescens habere deberet hoc modo, אַבְרָךְ. Ultima litera est paragogica, ornatus gratia superaddita. vide par. 3. cap. 7, nu. 2.

מַשְׁ] Est articulus accusatiui casus, par. 2, cap. 2. Linea sequens, est accensus rhetoricus, qui dicitur Maccaph, coniungit vnam dictionem cum altera. vide p. 1, cap. 6, nu. 1. & præterea puncta longa mutat in breuia, vt hoc loco מַשְׁ (sic enim scribitur sine Maccaph) mutat in מַשְׁ. vide par. 2, capit. 5. num. 2.

יְהוָה] Nomen est proprium Dei, cuius radix est יהיה, quod verbum significat, fuit. Itaq; prima litera, quæ est jod, est formatiua nominis proprii, vide par. 2, cap. 2, ap. Reliquæ tres literæ radicem ipsam exprimunt, nisi quòd loco jod, quæ esse debuit secunda radicalis, ponitur vau. Sunt enim

enim

enim hæ literæ permutabiles. Sanè
 pronuntiatio hujus nominis vera,
 atq; germana ignota est: & idcirco
 qui primi puncta vocalia reppererunt,
 quum hujus vocabuli sonum pro-
 prium ignorarent, puncta ei aliena,
 id est, nominis אֲדֹנָי subjecerunt, ni-
 mirum vbi hoc nomen יהוה inueni-
 remus, per aliud nomen Dei, sonum
 ejus efferremus. Neque nos mouere
 debet quòd in voce אֲדֹנָי primum
 punctum est sceua compositum: in
 voce autem יהוה sceua simplex. Id e-
 nim ex eo accidit, quod nec א initio
 dictionis sceua simplex ferre possit,
 quū sit gutturalis litera, nec jod sceua
 compositum sub se vnquam habere
 soleat. Quod verò alioqui puncta
 nominis יהוה sint ipsa puncta nomi-
 nis אֲדֹנָי, & Adonai legendum sit,
 non Iehoua, quum occurrit nomen
 Dei יהוה, quatuor rationibus ostendi
 potest. Primum quidem quia vbi-
 cunq;

cunq;

cunque simul occurrunt hæc duo nomina, ne cogamur bis dicere Adonai, ipsi nomini יהוה puncta subiiciuntur nominis אלהים, vt initio Abdix Propheta, כה אמר אדני יהוה, & in fine Habacuc, יהוה אדני חילי. Deinde quia si præcedat hoc nomen litera feruilis, כ, vel ב, vel ל, aut ו, non scribitur, ליהוה ויהוה, ביהוה, כיהוה, vt secundum regulas scribendum esset, si Iehoua pronūciarem, sed ביהוה ביהוה, ליהוה, ויהוה, vt nomen ipsum Adonai requirit. vide par. 4, c. 2, nu. 10. Tum quia post יהוה literæ כפר recipiūt daghes lene, vt in hoc ipso primo versu Psalmi perspicuum est: at hoc non posset fieri, si legeremus Iehoua, & non Adonai. Siquidem vltima litera vocis Iehoua est ה quiescens, vltima verò vocis Adonai est ו mobile. Literæ autem illæ כפר initio dictionis semper habent daghes lene, nisi præcedat litera quiescens. vide

de par. 1, ca. 4, Ap. Cur denique Pro-
 uerb. 16. 16. scribitur מיהוה? nisi quia
 pronunciatione huius vocis, post מ
 sequitur א, quæ litera non est capax
 daghes, & ideo verti debet chiric in
 tsere sub litera mem. vide par. 4, cap.
 2, num. 7. & 9. Neque verò Rabbini <sup>Rabbini pū
 storū inuē-
 tores.</sup>
 punctorum inuectores primi sunt,
 qui nomen Dei יהוה per ארני efferre
 cœperūt. Siquidem S. Hieronymus,
 istis Rabbinis antiquior, Exod. ca. 6,
 ver. 3, ita vertit illa Hebraica verba,
 ושמתי יהוה לא נודעתו להם
Adonai nō indicavi eis. Origenes quo-
 que, B. Hieronymo vetustior, in tetra-
 plis atq; hexaplis suis in ea columna,
 in qua voces Hebraicas Græcis lize-
 ris descripsit, ubique pro יהוה αὐτὸς
 posuisse fertur. Ipsi etiam Lxx. vetu-
 stissimi interpretes semper nomē יהוה
 per κύριος reddiderunt, quod Latinè
 Dominus, Hebraicè ארני dicitur, &
 quod est omnium maximum, Chri-
 stus,

stus, & Apostoli, quum sæpe ex testamento veteri proferant testimonia, in quibus hoc nomen continetur, nunquam tamen Iehoua dixerunt, sed semper Dominus: quum tamen alia nomina propria suis vocibus expresserint, vt Adam, Noe, Abraham, Euam, Saram, Mariam. Denique apud veteres omnes inauditum fuit semper nomen Iehoua: & licet aliqui nomen יהוה per Iaho, vt Clemens Alex. lib. 5. Strom. Macrobius lib. 1. Saturnal. cap. 18. & Diodorus Siculus lib. 1. Bibliothecæ: aliqui per Iauc, aut Iah, vt Theodoretus q. 15. in Exodum, exprimi posse crediderunt, plures tamen hoc nomen τετραγενμαρην, & ἀρρητον, atq; ἀνεκφώνητον vocarunt. Vide Orig. hom. 14. in lib. Num. Euseb. l. 11. de præpar. Euan. cap. 8. Greg. Nazianz oratione 4. de Theologia. Theodoret. q. 15. in Exo. Hieron. epist. 136. ad Marcellam, & in

Nomen Iehoua apud veteres inauditum.

in cap. 16. Ezech. Non displicet tamen eorum coniectura, qui nomen hoc nihil aliud esse credunt, nisi tertiam personam futuri verbi substantiui, & hunc in modum scribi, & efferi debere, יהיה *jihje*, quod significat, erit, siue erat, siue est, quod propriè Deo soli conuenire docemur Exodi 3.

בבֿל *in omni*. Litera בֿ, cum sceua mobili deseruit loco præpositionis in. vide par. 4, cap. 2, nu. 2. Vox autem -בֿל est nomen indeclinabile, significatq; omne, totum, vniuersum, in quolibet genere, numero, & casu. Deriuatur per detractionem vnus literæ à verbo בֿלל, quod significat, perfecit. vide par. 2, cap. 2, ap. Per detractionem, &c. & si quidem non sequatur accentus maccaph, scribitur per cholem, si verò sequatur, vt hoc loco, scribitur per camets chatuph, -בֿל. vide par. 2, cap. 2, nu. 5.

T ny

נַי } *tempore*. Nomen est deriuatiuum formatum per detractiōem à radice נַי, quod est, inuertit, quia tempus videlicet omnia mutat, & inuertit. Sed fortasse verius dicemus radicem eius esse נַי, quod verbum non est amplius in vsu. Nam in plurali נַי facit נַי, vbi punctum daghes indicat defectū alterius tau radicalis, vide par. 2, cap. 5, nu. 5. Porro furcula inuersa quæ subiecta est huic voci נַי, est accentus distinguens mediam periodum, diciturq; athnach. vide par. 1, cap. 6, num. 4. Secundus est, &c.

תָּמִיד } *semper*. Aduerbiū temporis est, significatq; quotidie, semper, jugiter. vide par. 4, cap. 1. nu. 3. Est etiam nomen significans quotidianum, continuum, iuge.

תְּהִלָּתָּהּ } *laus eius*. Nomen est femininum cum pronomine affixo tertiæ personæ. Radix est תְּהִלָּה laudauit, inde

inde fit nomen הללה, laus, vbi tau est
 litera formatiua nominis. vide par. 2,
 cap. 2, ap. & par. 4, cap. 2. nu. 5. Litera
 ה, & ל sunt prima, & tertia radicalis:
 secunda radicalis deest, sed loco eius
 est daghes forte in tertia. Postrema
 litera he cum præcedente camets, est
 signum generis fœminini, vide par.
 2, c. 1. n. 3, Fœminina, &c. in regimine
 genitiui vertitur he in tau, & pro
 הללה, dicitur הללה. vide par. 2, capit. 1.
 nu. vlt. At in nominibus, &c. Addito
 autem pronomine affixo, redit ca-
 mets, & fit הללה laus eius. vide par. 2.
 cap. 4, & 5.

אני] *in ore meo*. Litera א est præpo-
 sitio, in, vt supra diximus, & caret da-
 ghes leni propter præcedentem lite-
 ram quiescentem. Vox autem אני est
 nomen cum affixo pronomine pri-
 mæ personæ. Radix est נא, os, ac tum
 in regimine simplici. tum cum affixo
 primæ personæ facit אני, in plurali אנא.

ora. vide par. 2, cap. 5, nu. 9. Sicut etiam duo, & c. linea subiecta huic voci פִּי, est accentus distinguens integram periodum, diciturq; soph paluch. vide par. 1. cap. 6. nu. 3. Primus dicitur, & c.

ב

VERSUS II.

audient	mea anima:	laudabitur	In Domino
יִשְׁמְעוּ	נַפְשִׁי	תִּתְהַלֵּל	בַּיהוָה
semenghu	naphsci	tithhallel	Badonai
	laetabuntur. &	mansueti	
	וַיִּשְׂמְחוּ:	עֲנוּיִם	
	vejsmachu	nghanavim	

בַּיהוָה] *In Domino.* Litera ב feruit loco praepositionis in, יהוה est nomen Dei, de quo supra diximus.

תִּתְהַלֵּל] *laudabitur.* Est tertia persona futuri, generis foeminini, verbi הִלֵּל in conjugatione Hithpael. vide par. 3, cap. 2. Quia verò verba in conjugatione Hithpael significat actionem in seipsum, ideo תִּתְהַלֵּל significat laudabitur anima à se ipsa, sed in
Do,

Domino, non in seipsa, id est laudando Dominum, seipsam quodammodo laudabit, quum laus Domini in seruos etiam redundet. Nisi magis placeat. hinc laudari accipi, pro lætari, & gloriari.

נַפְשִׁי] *anima mea*. Nomen est fœmininũ cum affixo pronomine primæ personæ. Radix est ipsum nomen נַפֵּשׁ, anima, & cum affixo נַפְשִׁי, anima mea. De ista punctorum mutatione vide par 2, cap. 5.

יִשְׁמְעוּ] *audient*. Tertia persona est futuri, numeri multitudinis, verbi שָׁמַע in conjugatione Kal: sicut enint à לָמַד fit יִלְמְדוּ, ita à שָׁמַע audiuit, fit יִשְׁמְעוּ audient, vide par. 3, c. 2. Quia tamen Hebræi carent imperatiuo tertiæ personæ, & pro eo vsurpant futurum, idcirco noster interpretes rectè vertit, audiant.

עֲנוּיִם] *mansueti*. Nomen est masculinum numeri multitudinis. Radix

est ענה, quod verbum significat, respondit, humilis, pauper, mitis fuit. Inde fit nomen עני, mitis, mansuetus, humilis, vbi ן est loco ה vltimæ radicalis, in plurali עניים, sicut à דבר, fit דברים, nisi quòd sub prima litera vocis עניים est sceua compositum, quia nghain est litera gutturalis. De formatione pluralis numeri à singulari, vide par. 2, cap. 1, num. 1.

וְיִשְׂמְחוּ ך̄ latentur. Litera ן est feruilis, significatq; hoc loco, &. vide par. 4, ca. 2, n. 10. Quarto est nota, &c. Vox autem יִשְׂמְחוּ est tertia persona pluralis futuri, verbi שָׂמַח, in conjugatione Kal. Debit autem secundum regulam scribi יִשְׂמְחוּ sicut יִשְׂמְחוּ: tamen propter accentum soph pasuch, qui indicat finem periodi, mutatum est sceua secundæ radicalis in camets. Hoc etiam loco pro futuro, lætabuntur, rectè vertit Interpres per modum imperandi, lætentur, quòd

ca-

careant Hebræi tertia persona imperatiui.

ג

VERSVS III.

exaltemus &	mecum;	Dominum	Magnificate
וּנְרוֹמְמָה	אִתִּי	לַיהוָה	גִּדְלוּ
<i>uer mema</i>	<i>iti</i>	<i>ladonai</i>	<i>Gaddetu</i>
	pariter.	ejus nomen	
	יַחְדָּו	שְׁמוֹ	
	<i>ia chdaw.</i>	<i>scieno</i>	

גִּדְלוּ] *Magnificate*. Est secunda persona numeri multitudinis, modi imperatiui, verbi גִּדַל, in coniugatione Piel. Itaque גִּדַל significat, magnus fuit, in Piel גִּדַל, magnificauit, in imperatiuo גִּדְלוּ, magnificate, sicut לִמְרוּ. vide par. 3, c. 2, coniug. 3.

לַיהוָה] *Dominum*. Litera ל est seruilis, deseruitq; hoc loco pro articulo accusatiui casus, vel potius verbum גִּדַל datiuo jungitur. vide par. 2, ca. 1. De יהוה dictum est.

אִתִּי] *mecum*. Præpositio est cum affixo pronomine primæ personæ

T 4 Nam

Nam אֶת est præpositio cum, vide par. 4, cap. 1, num. 22. & recipit affixa more nominum, vide par. 4, cap. 1, num. 23.

וַיִּרְוַמְּךָ] *& exaltemus*. Litera ו seruilis est, significans, &. Habet autem punctum in ventre loco sceua, propter aliud sceua sequens. vide par. 4, cap. 2, num. 11. Vox וַיִּרְוַמְּךָ est prima persona pluralis futuri in Piel, à verbo רוּם , cum superaddito ה paragogico. Radix ergo est רוּם , quod est verbum ex quiescentibus נחין ואו , & significat exaltauit. In Piel, siue Poel facit רוּם exaltauit, in futuro $\text{וַיִּרְוַמְּךָ יִרְוַמְּךָ הָרוּם הָרוּם}$: addito autem ה paragogico fit וַיִּרְוַמְּךָ , exaltabimus, vel exaltemus, de more Hebræorum, qui per futurum expriment etiam imperatiuum.

שְׁמוֹ] *nomen eius*. Nomen cum affixo tertiæ personæ. Radix est שָׁם , & cum affixo שְׁמוֹ , nomen ejus. vide par.

par. 2, cap. 5, num. 10.

יחדו] *pariter*. Aduerbiū à radice יחר , quod verbum significat conjugere. Inde enim fit aduerbiū יחר , & יחדו , *pariter, simul*. vide par. 4, cap. 1, num. 19.

7

VERSUS IIII.

omnibus ex & me audiuit: & Dominum Quæsiui

ומכל-	וענני	את-יהוה	דרשתי
<i>umictol</i>	<i>vengbanani</i>	<i>Adonai eth</i>	<i>Darogehi</i>
	meliberavit.	meis, pauoribus	
הצילני	מגרותי		
<i>hiitilani</i>	<i>megurothai</i>		

דרשתי] *Quæsiui*. Prima persona singularis, præteriti, verbi דרש , in conjugatione kal, sicut למדתי . vide par. 3, cap. 2, conjug. 1.

וענני] *& audiuit me*. Tertia persona singularis præteriti, verbi ענה audiuit, respondit, in conjugatione Kal, cum affixo primæ personæ. Siquidem tertia radicalis ad præsentiam affixorum excidere solet. Itaq; ענה

T s ad-

addito ן, quod est affixum primæ personæ, & remota litera ה, fit ןניי au-
diuit me, siue respondit mihi. vide
par. 3, cap. 6, num. 6.

וּמְכַל ך̄ *ex omnibus*. Litera ך̄ serui-
lis est significans, &: habet autem
punctum in ventre loco sceua pro-
pter sequentem literam labialem. vi-
de par. 4, cap. 2, num. 11. Sequens par-
ticula ך̄ est præpositio ן, quæ signi-
ficat ex, ab, de, sed euphoniæ causa
vbique perdit literam ן, & loco ejus
infigit daghes in sequenti: vide par.
4, cap. 2, num. 7. De voce כַּל dictum
est versu primo.

מְנוֹרוֹתַי *pauoribus meis*. Nomen est
fœmininum numeri pluralis cum af-
fixo primæ personæ. Radix est נוּר,
quod verbum significat, peregrina-
ri, & pauere. Inde fit nomen mascu-
linum מְנוּרָה, siue מְנוּרָה, pauor, vbi lite-
ra ך̄ est formatiua nominis. vide par.
2, c. 2, ap. Ab hoc masculino מְנוּרָה, fit
fœ-

foeminiuum מְנוּרָה. vide par. 2, cap. 2, num. 2. in pluraj מְנוּרוֹת, pauores. vide par. 2, cap. 2, num. 6, & cum affixo מְנוּרוֹתֵי pauores mei.

הִצִּילָנִי] *liberavit me.* Præteriti persona tertia singul. verbi נִצַּל, in conjugatione Hiphil, cum affixo primæ personæ. Itaque à נִצַּל, quod est verbum ex defectiuis Pe nun, fit in Hiphil הִצִּיל, liberavit. vide par. 3, cap. 3, Pe nun, &c. & cum affixo הִצִּילָנִי liberavit me. vide par. 3. ca. 6, nu. 6, & 24. sub litera ל est camets pro patach; siquidem ante affixum primæ personæ in verbis ponitur patach. vide par. 3, cap. 6, numer. 6, tamen propter accentum soph pasuch vertitur hoc loco patach in camets. vide parte 2, cap. 5, num. 2.

הו

eorum facies & sunt illustrati, & cum ad Aspexerunt

וּפְנֵיהֶם

וְנִהְרֻ

אֵלָיו

הַבֵּיטוּ

yphenehem

venaharu

elau

Hibbitu

confundentur. non

אֶל־יִחְפְּדוּ

iechparu al

הַבֵּיטוּ } *Aspexerunt.* Tertia persona pluralis præteriti, verbi נָבַט in Hiphil. Verbum נָבַט ex defectiuo Pe nun, in Hiphil facit הַבֵּיט, aspexit. Inde הַבֵּיטוּ, aspexerunt.

Sciendum est D. Hieronymum, & Lxx. interpretes non legisse הַבֵּיטוּ, sed הַבֵּיט, in imperatio, & ideo vertisse, accedite, videlicet oculis, id est, respicite.

אֵלָיו } *ad eum.* Præpositio cum affixo. Radix videtur esse אֵל, inde fit præpositio אֶל ad, & scribitur cum segol, vt distinguatur ab אֵל, quod est vnum ex nominibus Dei: cum affixo personæ mutat segol in tseré,

&

& additur jod post lamed, & fit אליך
ad eum. vide par. 4, cap. 1, nu. 23. ap.

וְנִהְרֻ] *illuminati sunt.* Tertia per-
sona pluralis verbi נִהַר, in Kal. נִהַר si-
gnificat confluit, illuminatus est. in
tertia persona plurali facit נִהְרֻ, vbi
sub litera ה est sceua cōpositum, non
simplex de more aliorum verborum,
quia ה litera gutturalis est, & propte-
rea non patitur sub se sceua simplex.
vide par. 1, cap. 3, ap. nu. 3. Hoc autem
loco propter accentum distinctiuū,
ne sceua quidem est, sed camets. vide
par. 2, cap. 5, num. 2. Porrò D. Hiero-
nymus, qui vertit confluite, & L x x.
interpretes, qui verterunt illumina-
mini, non legerunt נִהְרֻ, sed in impe-
ratiuo נִהְרוּ.

וּפְנֵיהֶם] *facies eorum.* Litera ו ha-
bet punctum in ventre loco sceua,
quia præcedit literam labialem, ni-
mirum פ. vide par. 4, cap. 2, num. 9. Il-
lud autem פְּנֵיהֶם, nomen est plurale
cum

cum affixo, radix est פנה, aspexit, inde fit nomen פנים, facies, & solum inuenitur in numero plurali. In regimine facit פני, & cum affixo פניהם, facies eorum. vide par. 2, cap. 4. Est autem obseruandum, D. Hieronymum, & Lxx. qui verterunt, facies vestrae non legisse פניהם, sed פניכם.

אל] non. Aduerbium negandi, sicut etiam אל. vide par. 4, cap. 1, nu. 4.

יחפרו } confundentur. Tertia persona pluralis futuri Kal, à verbo חפר, quod est, erubuit, & confusus est. Habet autem sub litera jod punctum segol, propter sequentem gutturalem. vide par. 3, cap. 1. & sub litera n habet sceua simplex pro composito, quia sequitur daghes lene. vide par. 1, cap. 3, ap. numer. 2. Denique sub litera a habet camets pro sceua, propter accentum distinctiuum. vide par. 2, cap. 5, num. 2.

I
VERSUS VI.

audiuit,	Dominus &	clamauit,	pauper	iste
שמע	יהוה	קרא	עני	זה
scameangh	radonai	kara	nghani	ze

eum. saluauit eius angustiis omnibus ex &

הושיעו:	צרותיו	ומכל-
hoscingho	tsarothau	ymiccol

זה] *Iste*. Pronomen demonstratiuum, generis masculini, iste, hic. vide par. 2, cap. 4, num. 4.

עני] *pauper*, à verbo ענה, quod est, humilis, & pauper fuit, fit nomen עני, pauper, ubi י est loco ה ultimæ radicalis.

קרא] *clamauit*, est persona tertia singul. præteriti masculini generis, & proinde ipsa radix.

שמע] *audiuit*, est etiam ipsa radix, dicimus enim שמע, & שמע. vide par. 3, ca. 2, nu. 3. Porro patach sub litera y est additum, propter pronunciationem literæ y. vide par. 1, cap. 2.

ומכל] Vide supra versu 4.

צרותיו] *angustiis eius*, à verbo צור, quod est, angustiis affecit, fit nomen fœmininum צרה, angustia. In plurali צרות, angustia, cum affixo tertiæ personæ צרותיו, angustia ejus. vide p.2, c.4, n.6.

הושיעו] *saluauit eum*. Radix est ישע, vnde fit ישע, salus. Inde verbum in Hiphil, הושיע, saluauit: Vide quiescentia Pe Iod, vide par.3, cap.4. addito affixo, fit הושיעו, saluauit eum. vide par. 3, cap.6, numer. 6. Inde est nomen ישוע Iesus. Nec enim scribi debet יש, vt per cōtempum Iudæi scribunt, neque ישוע, quod salutem, non saluatorem significat, sed ישועה, quod semper Lxx. interpretes verterunt ἰησοῦς vnde est Latinum, Iesus, quod nomen fuit etiam Iesu Naue, & Iesu Iosedech, qui typum gesserunt Saluatoris nostri: quod denique veram habet formam nominis proprii, & Saluatorem significat, quum Iod initio pos-

positum sit proprii nominis forma-
tuum, & reliquæ literæ sint verbi
השיע, quod est saluare.

ח

VERSVS VII.

circa	Domini	Angelus	Castrametatur
סביב	יהוה	מלאך	חונה
<i>saivir</i>	<i>Adonai</i>	<i>maleac</i>	<i>Chone</i>
	eos. eripuit &	eum timentes	
	ויחלצם:	ליראו	
	<i>vatechalletsem</i>	<i>liraau</i>	

חונה] *Castrametatur*. Participium
præsens à verbo חונה, quod propriè si-
gnificat, castrametatus est. Sed quia
carent Hebræi præsenti tempore In-
dicatiui, & pro eo vtuntur plerum-
que participio præsenti, ideo חונה re-
ctè vertitur, castrametatur, siue cir-
cundat more castrorum. Vide infle-
xionem verborum quiescentium la-
med he: vide par. 3, cap. 4.

מלאך] *Angelus*. Nomen est hee-
manticum, deductum à verbo מלאך,
inuisitato, per additionem מ. vide

V par

par. 2, cap. 2, ap.

סביב } Præpositio est, significatq;
in circuitu, in gyro, circa: à verbo
סבב, quod est, circuire. vide præposi-
tiones, par. 4. cap. 1, num. 22.

ליראוי } *timentes eum*. Litera ל est ar-
ticulus, & habet chirc loco duorum
sceuaim, quorum vnum sub jod, al-
terum sub ipso lamed esse debuisset.
Eadem enim est ratio literæ ל, & li-
teræ ו, quod attinet ad puncta subie-
cta: de quo vide par. 4, cap. 2. num. 11.
& 14. Remota igitur litera lamed, se-
quens dictio integra est יראוי, quæ
quidem est participium generis ma-
sculini, numeri pluralis cum affixo, à
verbo ירא, timuit. Participium enim
est etiam ירא, nec à præterito vllò
modo differt. vide par. 3, cap. 2, Circa
participium, &c. Porro ירא, timens,
in plurali facit יראים, timentes, iuxta
eugsr lamutationis punctorum. vide
par. 2, cap. 5. Nunc de polysyllabis,
&c.

&c. & cum affixo יִרְיֹא תimentes eum.
vide par. 2. cap. 4. num. 5.

וַיִּחַרְיֹא & eripuit eos. Litera י est fer-
uilis, vertitq; significationem futuri in
præteritum. vide par. 4. cap. num. 13.
Vox autem יִחַרְיֹא est persona tertia
generis masculini, numeri singularis
futuri, in conjugatione Piel, cum affi-
xo tertiæ personæ pluralis masculini
generis. Radix est יָחַר, recessit: inde
יִחַרְיֹא, remouit, eripuit: inde in futuro
יִחַרְיֹא, eripiet, & cum affixo יִחַרְיֹא, eri-
piet eos, & cum vau versiuo יִחַרְיֹא, &
eripuit eos. vide de affixis verborum
in Piel, par. 3, cap. 6, num. 23.

Obseruandum est D. Hierony-
mum, & Lxx. interpretes, qui verte-
runt, & eripiet eos, non legisse vau
cum patach, sed cum chiric, hoc mo-
do. יִחַרְיֹא, & eripiet eos.

M

VERSUS VIII.

Dominus:	bonus	quoniam	videte &	Gustate,
יהוה	טוב	כי	וראו	טעמו
Adonai	toḅ	chi	vreu	Tanghamu
	co.in	ſperabit	vir ille	beatus
	בו	יחסה	הנבר	אשרו
	bo	iechſe	hag ghever	aſcre

טעמו] *Gustate.* à præterito טעם, gustavit, fit in Imperatiuo secunda persona pluralis טעמו, gustate: ubi patach est sub prima radicali pro sceua, aut chiric, propter sequentem gutturalem. vide par. 3, cap. 2, obseru. Kal.

ראו] *videte.* à præterito ראה, vidit, fit in imperatiuo ראו, vide, & ראו, videte. vide inflexionem verborum quiescentium Lamed he.

כי) Coniunctio est, significatque quoniam, quod, quia, & similia. vide par. 4, cap. 1, num. 24.

טוב) *bonus.* à verbo טוב, quod significat, bonus fuit, nomen טוב, bonus.

nus. Sciendum est autem subintelligi verbum substantivum, quum dicitur, gustate, & videte, quoniam bonus dominus.

אשר) *beatus*. A radice אשר fit verbum אשר; beatificavit, & nomen אשר, beatus, & beati. Est enim utriusque numeri, licet formam præse ferat nominum numeri pluralis, & in regimine existentium.

הגבר) *ille vir*, ὁ ἀνὴρ. Litera ה servilis est, vim habens pronominis demonstrativi, more Græcorum articulo- rum. Punctum ejus solenne est patach sequente daghes. vide par. 4, ca. 1, num. 9. Nomen autem גבר fit à verbo גבר, quod est roborare, & ideo propriè significat virum, qui etiam apud Latinos à viribus sic appellatur.

יחקה) *sperabit*. Futuri tertia persona singularis, generis masculini, à verbo יחקה, speravit. vide inflexionem

verborum quiescentium Lamed he,
par.3, cap.4. Cur autem sub litera jod
sit segol, & sub chet gutturali sit sce-
ua, vide par.3. cap.2, obseru.6, & par.
1. cap.3, ap. nume. 2. Et quamuis הוֹי
sit futurum, tamen rectè vertitur à
D. Hienymo, & à LXX. interpretibus
per tempus præsens. Utuntur enim
Hebræi futuro pro præsentem, præser-
tim quando significatur continua-
tio actionis, vel habet vim modi po-
tentialis, ut sit, confidit, pro confidere
solet. vide par.3, cap. 1. Notandum est
etiam deesse hoc loco pronomen re-
latiuum, & subintelligendum esse, qui,
vide par.4, c.5.

וְיָ *in eo.* Litera seruilis cum affi-
xo. vide par.4, cap.4, num. 16.

VERSUS IX.

non	quoniam	eius: sancti	Dominum	Timete
אֵין	כִּי	קְדוֹשָׁיו	אֲתֵיְהוֹה	יִרְאוּ
<i>en</i>	<i>chi</i>	<i>ke tosciaus</i>	<i>Adonai eih</i>	<i>teru</i>
				defect

cum. timentibus defectus

לִירְאוּ: מַחְסוֹר

lireau.

machsor

יִרְאוּ] *Time*. Secunda persona pluralis numeri, generis masculini, modi imperatiui, à verbo יִרָא, timuit. Et quidem secundum regulas deberet esse Imperariuus, יִרָא, time, יִרְאוּ, timete. vide par. 3, cap. 5, numer. 2. Quia tamen à verbo etiam יִרְאוּ, vidit, fit יִרְאוּ, videbunt, ne ista verba confundantur, in priori dicimus יִרְאוּ, cum Aleph penitus quiescente.

קְרוּשׁוֹ] *sancti eius*, à verbo קָרַשׁ, sanctus fuit, deducitur nomen קְרוּשׁ, sanctus in plurali קְרוּשׁוֹ, sancti, cum affixo קְרוּשׁוֹ, sancti eius. vide de mutatione punctorum par. 2, cap. 5, nu. II.

כִּי] Vide supra versu 8.

אֵין] Aduerbum negandi. vide par. 4, cap. 1, num. 4.

מַחְסוֹר] *defectus*, à verbo חָסַר, deficit, formatur nomen per additionem

V 4 nem

nem מ, quæ vna est ex literis Hee-
manticis, מחסור, defectus, inopia. vide
par. 2, cap. 2. Per additionem, &c.

ליראיו: *timentibus eum.* vide sup. v. 8.

כ

VERSUS X.

Dominum quærentes & esurierunt: & egerunt Leunculi

יהוה ודורשו ורעבו רשו כפירים
Adonai vedoresce veranghevis rasciu Chephirim

bono. omni deficient non

טובו כל יחסרו לא
toy col iachseru lo

כפירים } *Leunculi.* à verbo כפר fit no-
men כפיר, & significat propriè leun-
culum jam grandiusculum, & ad
prædandum idoneum, vt patet ex li-
bro Ezech. cap. 19. vers. 3: & per me-
taphoram intelligitur tum hoc loco,
tum apud Ezech. per leunculum ho-
mo diues, & potens, alienorum bo-
norum cupidus, direptorq;

רשו] *eguerunt.* Tertia persona plu-
ralis, præteriti, à radice רש, eguit. Sic
aut

autem flectitur prateritum, רָשָׁה, רָשָׁה רָשָׁה. vide quiescentia nghanin
vau, par. 3, cap. 4.

רָעָבו) *esurierunt*. à רָעַב, esuriit, inde
in tertia persona plurali רָעָבו, esurie-
runt, & propter accentum distincti-
uum רָעָבו. vide par. 2, cap. 5, num. 2.

רוֹרְשִׁי) *quærentes*. Est participium a-
ctiuum numeri multitudinis in regi-
mine, à verbo רוֹרַשׁ, quæsiuit. Hinc e-
nim רוֹרַשׁ, querens, & in plurali
רוֹרְשִׁים, & רוֹרְשִׁי, quærentes.

לֹא) non. Aduerbum negandi.

יִחָסְרוּ) *deficient*. à verbo יָחַסַר, defecit,
fit futurum יִחָסְרוּ, deficient. vide par.
3, cap. 2, num. 6.

כָּל-) *omnis*. Vide suprâ versu 1.

טוֹב) *bono*. Etsi propriè טוב est no-
men generis masculini, vnde fit fœ-
mininum טוֹבָה, bona, & Hebræi ple-
runque vtuntur fœminino pro neu-
tro, quo carent, vt D. Hieronymus
docet in cap. 7. Ecclesiastæ, tamen v-

cuntur etiam non rarò ipso masculino, vt hoc loco, & alibi.

ל

VERSUS XI.

Domini	timorem	me,	audite	flij,	Venite
יהוה	יראת	לי	שמעו	בנים	לכו
Adonai	yreath	li	scimnghu	vanim	Lechu

vos. docebo

אלמדכם

alammedchem.

לכו] *Venite*, secunda persona pluralis imperatiui, à verbo ילך, venit. vide inflexionem quiescentium Pe jod par. 3, cap. 4. Sciendum tamen est verbū ילך non esse in vsu in præterito, & participiis, sed pro eo vsurpari verbum הלך, quod idem significat, sicut è contrario verbum הלך raro est in vsu in infinitiuo, imperatiuo, & futuro, & pro eo vsurpatur verbum ילך.

בנים] *flij*, à verbo בנה, ædificauit, fit nomē בן, filius, quia filius est qua-

si

si opificium quoddam patris: in plu-
rali בניים, filij, in foeminino בת, pro
בנות, filia, in plurali בנות, filia. vide par.
2, cap. 5. except. 2.

שמעו] *audite*, imperatiuus à radi-
ce שמע, sicut à למד fit למדו. vide par. 3.
cap. 2. conjug. Kal.

לי] Articulus cum affixo primæ
personæ. vide par. 2. cap. 4. numer. 2, &
quamquam ל fere est articulus geni-
tium, aut datium, tamen interdum e-
tiam seruit accusatiuo. vide par. 2.
cap. 2.

יראת] *timorem* à verbo ירא, timuit,
fit nomen foemininum יראת, timor,
& in regimine genitiui יראת. vide
par. 2, cap. 2. Regimen, &c.

אלמדכם] *docebo vos*. Prima persona
futuri Piel cum affixo, à verbo למד, di-
dicit. Vide inflexionem sine affixo,
par. 3. capite 2, & cum affixo par. 3. ca.
6, nu. 23.

ד

מ

VERSUS XII.

dies	diliget	vitam?	vult qui	vir ille	Quis:
ימים	אהב	חיים	החפץ	מִרְהַאִישׁ	
iamim	ohav	chajm	hechaphets	haifc	Ma
	bonum		videndum ad		
	טוב:		לרעות		
	tov		lireoth		

מי] *Quis*, Pronomen relatiuum, & interrogatiuum, quod de solo homine dicitur. vide par. 2, cap. 4, nu. 8.

האיש) *ille vir*. Litera ה deseruit demonstrationi, habet camets pro patach, quia sequens litera non est capax daghes. vide par. 4, cap. 2, num. 9. Vox איש est ipsa radix, & significat virum, vt à foemina distinguitur, & ponitur pro marito siue masculino. Inde אישה, mulier, foemina, vxor. Dicitur etiam איש vnusquisque, quilibet, quicumque. Deest hoc loco verbum substantiuum de more Hebræorum, integra enim sententia est, *Quis est ille vir?* vide p. 4, c. 4. n. 6.

החפץ

הַחַפֵּץ] *qui vult*. Litera ה praeposita participio, seruit loco relativi אשר, qui, & habet segol, quia sequitur gutturalis affecta puncto camets. vide par. 4, cap. 2, nu. 9. except. 1. Vox autem חַפֵּץ est participium, à verbo חָפַץ, voluit. Hebraei pro praesenti, quo carent, vtuntur participio, praecedente pronomine. vide par. 3, cap. 1. Secundo loco, &c.

חַיִּים] *Vitam*, nomen est pluralis numeri, nec habet singularem, vt apud Latinos opes, deliciae, angustiae, &c. deducitur à verbo חָיָה, vixit. vide par. 2, cap. 2, num. Porro, &c.

אוֹהֵב] A praeterito אָהַב, dilexit, fit participium numeri singularis אוֹהֵב, diligens, sed explicatur per praesens, diligit, quia pertinet huc etiam relatiuum praefixum participio חָפַץ.

יָמִים] *dies*. Radix est יָם, dies, in plurali יָמִים, dies, vide par. 2, cap. 5, num. 8, except. 1.

לראות ׀ *ad videndum*. Infinitivus est cum litera lamed formatrice gerundij, à verbo ראה, vidit. inflexionem huiusmodi verborum habes: vide p. 3, cap. 4. De literis formatricibus gerundiorum vide par. 3, cap. 2, num. 5. Habet autem litera lamed sub se chiri pro sceua, ne duo sceuaim initio concurrant. vide par. 3, cap. 2, num. 5.

טוב ׀ *bonum*. D. Hieronymus, & Lxx. interpretes, qui verterunt, dies videre bonos, non ad verba, sed ad sensum, respexisse videntur. Nam טוב singulare est, & in plurali habet טובים.

נ

V E R S V S X I I I .

tua labia &	malo, à	tuam linguam	Custodi
ושפתיה	מרע	לשונך,	נצור
ʿsephathecha	merangh	lesionecha	Netfor
	dolum.	loquendo à	
	מרמה:	מדבר	
	mirma	middaber	

נצור ׀ *Custodi*. Imperatiuus à verbo

נצר

נָצַר, custodiuit, esse debuit צָר custodi. vide defectiua Pe nun, par. 3. ca. 3. Tamen interdum etiam verba ista defectiua sequuntur normam perfectorum, vt hoc loco à נָצַר fit נָצוּר, sicut à לָמַד fit לְמוֹד. vide par. 3, c. 2, Kal, & cap. 3.

לְשׁוֹנְךָ) *linguam tuam.* à verbo לָשַׁן inusitato fit nomen לְשׁוֹן, lingua, in regimine לְשׁוֹן, cum affixo לְשׁוֹנְךָ, linguam tuam. vide par. 2. cap. 4, nu. 5.

מֵ) *à malò.* Litera מ seruit loco præpositionis à, ab, & habet tsere, quia sequens non capit daghes. vide par. 4, cap. 2, nu. 7. Vox autem מַר deducitur à verbo מָרַע, malum esse. Dicimus enim מַר, malus, & malum, & מַרְעִים, mali, & mala, & scribitur quidē fere מַר, tamen hoc loco propter accentum distinctiuum habet camets. vide par. 2, cap. 5. num. 2.

וְ) *labia tua.* Litera ו seruit loco coniunctionis, &. Habet verò pur-

pur-

punctum in ventre loco sceua, propter sequens sceua. vide par. 4, cap. 2. num. 9. שפתוק est nomen pluralis numeri, cum affixo. Radix est שפה, labium, in duali שפתיים, labia, & cum affixo שפתוק, labia tua. vide par. 2. cap. 4. num. 5.

למדבר à loquendo. Infinitivus cum litera מ formativa gerundij, in conjugatione Piel, à verbo דבר, quod est, loquutus est. vide par. 3. cap. 2.

מרמה dolum. nomen foemininum heemanticum. Deriuatur à radice רמה, fraudavit. vide par. 2, cap. 2. ap. Per additionem, &c.

VERSUS XIII.

quare	bonum:	fac &	malo à	Declina
בקש	טוב	ועשה	מרע	סור
bakkefc	tov	vanghase	merangh	Sur

eam. persequere &	pacem
ורדפהו	שלום
verodphehu	scalom

סור } Declina. imperativus à præterito

terito קר in Kal ex quiescentibus
nghain vau. vide par. 3. cap. 4. Kal.

מרע) à malo. vide superiori versu.

ועשה) & fac. Litera ׀ seruilis est si-
gnificans, &. Habet autem sub se pa-
tach, quia litera sequens est guttura-
lis. vide par. 4. cap. 2. num. 11. Vox au-
tem עשה, est imperatiuus in kal à
præterito עשה, fecit. vide inflexio-
nem par. 3. cap. 4. Habet verò עשה
pro sceua simplici sceua composi-
tum sub prima radicali, quia ea litera
gutturalis est.

טוב) bonum, vide sup. ver. 8. & 12.

בקש) quare, imperatiuus in Piel,
à præterito בקש, quæsiuit, part. 3.
cap. 2.

שלום) pacem. nomen à verbo
שלם pacificum esse.

רדפהו) persequere eam. Imperatiuus
cum affixo à præterito רדף, perse-
quutus est. Imperatiuus est רדוף, per-
sequere: sed propter affixum verti-

tur sceua in camers chatoph, & cho-
 lē in sceua, & addito affixo fit קָרְפָּהוּ.
 vide par. 3. cap. 6. num. 15. & 20. No-
 ta etiam illud הוּ esse affixum pro-
 prium verborum. vide par. 3. cap. 6.
 num. 4.

ע

VERSUS XV.

ejus aures &	justos:	ad	D. mini	Oculi
וְאָזְנוֹי	אֱלֹהֵי צְדִיקִים	יְהוָה	עֵינֵי	
υεοζναυ	el faddikim	el Adonai	Nghena	
	eorum. clamorem ad			
	אֱלֹהֵי שׁוֹעֲתָם :			
	el sciauyghatham			

עֵינֵי] *Oculi*. Radix est עֵין, oculus:
 in duali עֵינַי, oculi, & in regimine
 עֵינֶיךָ, vide par. 2. cap. 1. nu. 6. & cap. 5.
 num. 14.

אֶל] *ad*, præpositio. Vide supra,
 ver. 5.

צְדִיקִים] *Iustos*, à verbo צָדַק, justus
 fuit, fit nomen sex punctorum צָדַק,
 justitia, & צָדִיק, justus, in plurali
 צְדִיקִים, justi. vide par. 2. capit. 1. nu. 4.

אָזְנוֹ] *aures ejus*. Radix est אָזַן, au-
ris, in duali אָזְנוֹים cum affixo אָזְנוֹ: vi-
de de mutatione horum pūctorum,
par. 2, cap. 4, & 5.

שׁוֹעָתָם] *clamorem eorum*. à verbo
שׁוֹעַ, clamauit, fit nomen fœmininum
שׁוֹעָה, clamor, in regimine שׁוֹעָתָה; cum
affixo שׁוֹעָתָם, clamor eorum. vide par.
2. cap. 5. numer. 5.

פ

VERSUS XVI.

perdendum ad malum, facientes in Domini Vultus

לְהַכְרִית	רַע	בְּעוֹשֵׁי	יְהוָה	פְּנֵי
<i>lehachrish</i>	<i>rang</i>	<i>benghose</i>	<i>Adonai</i>	<i>Pene</i>

eorum. memoriam terra de

זְכָרָם:	מֵאֶרֶץ
<i>Zichram</i>	<i>meeress</i>

פְּנֵי] *Vultus*. à verbo פָּנָה, aspexit, fit
nomen plurale פְּנֵים: facies, vultus, &
per metaphoram, ira, furor: in regimi-
ne פְּנֵי. vide supra versu 5.

בְּעוֹשֵׁי] *in facientes*. Litera בְּ seruilis
est, deseruitq; loco præpositionis, in.
vide par. 4. cap. 2. num. 14. Vox autem

עָשִׂי est participium numeri multitudinis in regimine, à præterito עָשָׂה, fecit. Dicimus enim עָשָׂה, fecit, עָשָׂה, faciens, עֹשִׂים, facientes, עֹשִׂי רָע, facientes mali, siue malum, vt requirit Latina Syntaxis.

רָע] *malum*. Vide sup. 13. versu.

לְהִכָּרֵת] *ad perdendum*. Infinitiuus cum litera seruili formatrice gerundij, in coniugatione Hiphil, à verbo כָּרַת, exidit, perdidit. Vide inflexionem par. 3. cap. 2.

מֵאֶרֶץ] *de terra*. Litera מְ seruit loco præpositionis De, ex, ab, & habet tse-re pro chiric, quia sequens litera non est capax daghes. vide par. 4. c. 2. num. 7. Vox אֶרֶץ est ipsa radix, & significat terram in genere.

זְכוֹרָם] *memoriã eorum*, à verbo זָכַר, recordari, fit nomen זְכוֹר, memoria, זְכוֹרָם, memoria eorum. vide par. 2, ca. 4, nu. 5. De mutatione horum punctorum vide par. 2, cap. 5, nu. 18.

צ

ע

VERSUS XVII.

omnibus ex & audiuit, Dominus & Clamauerunt,

ומכל-

שמע

והוה

צעקו

vnicol

sciameangh

Vadonai

Tfanghaku

eos. eruit

eorum angustis

הצילים:

צרותם

hiccilam

tsurotham

צעקו] *Clamauerunt.* Tertia perso-
na præteriti pluralis Kal verbi צעק,
clamauit. Habet autem sub secunda
thematis sceua cōpositum pro sim-
plici, quia ea litera gutturalis est.

שמע] *audiuit.* vide supra ver. 6.

ומכל] *ex omnibus.* vide su. v. 4.

צרותם *angustis eorum.* à verbo צור
fit nomen צרה, in plurali צרות, cum
affixo tertiæ personæ pluralis צרותם.
vide par. 2, ca. 4, num. 5.

הצילים] *eruit eos.* à radice נצל fit in
Hiphil הציל. vide Pe nun par. 3, cap. 3,
& cum affixo, הצילים. vide par. 3, cap. 6,
num. 24.

X 3

ק

P

VERSUS XVIII.

attritos & corde: contritis Dominus Propinquus

קרוב יהוה לנשברי לב ואת דכאי

daccce ^{meth} lev lenischbere Adonai Karov

saluabit. spiritu

יושיע: רוּחַ

iosciangh ruach

קרוב] *Propinquus*. nomen à radice קרב, appropinquavit.

לנשברי] *contritis*. Litera ל seruilis est, seruitq; pro articulo datiu casus vide par. 2. cap. 2. numer. 10. Vox autem, נשברי est participium numeri multitudinis, in regimine, à verbo שבר, in conjugatione Niph'al. Dicimus enim שבר, contriuit. Inde in Niph'al נשבר, contritus est. Inde participiũ נשבר, contritus. In plurali נשברים, contriti in regimine נשברי.

לב] *cor*. Radix est לכב, quod est nomen integrum, & cor significat. Inde per syncopen dicitur לב, & idẽ significat. Vide de huiusmodi nominum

num formatione par. 2. cap. 2. ap.

אָתּ Articulus est accusatiui. Vide par. 2. cap. 1. num. 15.

רָכַא attritos. à verbo רָכַא, quod in Piel significat, attriuit, fit nomen רָכַא, attritus, in plurali רָכַאִים, attriti, in regimine רָכַאִי vide par. 2. cap. 1. num. 13.

רוּחַ Spiritus, à verbo רוּחַ, quod est, respirauit, fit nomen רוּחַ, spiritus, ventus, mens: estq; nomen fœmininum habens in plurali רוּחוֹת vide par. 2. cap. 1. n. 3. except. Sunt, &c.

יִוָּשִׁיעַ saluabit, futurum Hiphil à radice יָשַׁע vide supra ver. 6.

7

VERSVS XIX.

omnibus his ex & iusti, afflictiones Multæ

וּמִכֶּלֶם	צְדִיק	רָעוֹת	רַבּוֹת
<i>micullam</i>	<i>saddic</i>	<i>ra'ghoth</i>	<i>Rabboth</i>

Dominus eum eruet

יְהוָה	וַיִּצְלַנּוּ
<i>Adonai</i>	<i>iau silennu</i>

רַבּוֹת Multæ, à verbo רָבַב, multiplic

X 4 plic

plicauit, fit nomen רב, multus, רבים, multi, & in fœminino רבה, multa, in plurali רבות, multæ: vbi punctum dages est propter defectum alterius ב radicalis. vide par. 2. cap. 5.

רעות] *mala, afflictiones.* à verbo רוע, malus fuit, fit nomen רע, malus, רעים, mali, רעה, mala, רעות, malæ. Remanet autem vbique camets sub prima radicali, ad significandum defectum secundæ radicalis. vide par. 2. cap. 5. nu. 7. vbi etiam notandum tum רע, tum רעה accipi in Scripturis, & pro adiectiuo, malus, & mala, & pro substantiuo, malum, seu malitia, siue afflictio.

צדיק] *justi.* Vide suprâ ver. 15.

וּמְבָלִם] *Et ex omnibus illis.* Litera *vau* est seruilis, significans &: habetq; punctum in ventre, quia litera sequens est labialis. vide par. 4. cap. 2. num. 11. Litera *chiric* est etiam seruilis, significans, ex, habetq; chiric sequen-

te

te daghes, quia integra præpositio est כן, sed vltima litera ornatus gratia abjicitur, & ejus defectus notatur per daghes infixum in sequenti litera. vide par. 4. cap. 2. num. 7. Illud autem כלם compositum est ex כל, id est, omnes, & הם, id est, ipsi. Et quidē כל, de quo supra versu 1. cum affixis mutat cholem in kibbutz, quia tunc incipit apparere daghes forte, quod latebat in litera ל, ob defectum alterius ל radicalis. Radix enim est כלל, perfecit, nec potest commodè ante daghes forte poni longum punctū. Itaque ex כל & הם, fit כלם vide par. 2. cap. 5.

וְיִצִילֵנוּ] *eruet eum.* à radice נצל fit præteritum in Hiphil הִצִיל, eruit: inde est futurum יִצִיל *eruet*, & cum affixo וְיִצִילֵנוּ, *eruet eum.* Vide supra versu 4.

X 5 ט

ט

	VERSUS XX.		
eis ex	unum	ejus: ossa omnia	Custodiens
מהנה	אחת	כל עצמותיו	שומר
mehenna	achar	nghasmoshau col	Sciomer
	contritum. est	non	
	נשברה :	לא	
	nischara	lo	

שמר] *Custodiens*. à præterito שמר, custodiuit, fit participium שומר, custodiens, quamquã etiam rectè vertitur, custodit, à D. Hieronymo, & à Lxx. interpretibus, quia Hebræi sæpe vtuntur participio præsentis, pro præsentis Indicatiui, quo carent.

עצמותיו] *ossa ejus*, à verbo עצם, roborauit, fit nomen עצם, os, robur, fortitudo, in plurali עצמים & עצמות, ossa: inde cum affixo עצמותיו, ossa ejus.

אחת] *una*, est numerus cardinalis generis fœminini, sicut etiam os ossis hoc loco est generis fœminini. vide tabellam numerorum par. 2, cap. 3.

מהנה

מהנה } *ex eis*, præpositio cum pro-
nomine generis fœminini numeri
multitudinis. vide par 2. cap. 4. nume.
2. Est autem daghes in litera nun post
longam vocalem ratione accensus.
vide p. 1. c. 2. ap. 2.

לא } *non*. Aduerbiū negandi. vide
par. 4. cap. 1. num. 4.

נשברה } *contritum est*. à radice שבר,
contriuit, fit præteritum in Niphal,
נשבר, contritus est, & in fœminino
נשברה, contrita est. Vertimus tamen
hoc loco, contritum est, quia os a-
pud Latinos est generis neutri. Por-
rò sub litera ב est camets pro sceua,
propter accentum. vide par 2. cap. 5.
num. 2.

ת

VERSUS XXI.

qui oderunt &	malitia,	impium	Interimet
ושונאי	רעה	רשע	תמותת
vesonee	rangha	rasciangh	sematheth
			iustum

desolabuntur.

iustum,

יֵשׁוּמוּ

צְדִיק

iesciamus

tsaddix.

תְּמוּתָהּ } *Interimet.* à verbo מָת, mortuus est, fit in conjugatione Poel מוּתָהּ, interemit, inde in tertia persona futuri generis fœminini, numeri singularis תְּמוּתָהּ, interimet. Vide inflexionem par. 3, cap. 2, conjug. 5, & c. 4, quiescentium nghan.

רָשָׁע } *impium.* à verbo רָשַׁע, impius fuit, fit nomen רָשָׁע, impius.

רָעָה } *malitia.* Vide versu 19.

שׂוֹנְאֵי } *qui oderunt.* à præterito שָׂנָא, odit, fit Benoni שׂוֹנֵא, odians, qui odit. in plurali שׂוֹנְאִים, odientes, & in regimine שׂוֹנְאֵי: participia enim flexuntur more nominum.

צְדִיק } *iustum.* vide supra versu 15, deberet quidem verti, iusti, quia genitiui casus est apud Hebræos, tamē vertimus iustum propter Latinam Syntaxim.

יֵשׁוּמוּ

יִאֲשְׁמוּ] *delinquent, vel desolabuntur*: à præterito אָשַׁם, deliquit, seu desolatus est, fit futurum יִאֲשֹׁם, delinquēt, siue desolabuntur. Ponitur autem hoc loco eamets pro sceua, sub litera ש, propter accentum distinguentem. vide par. 2, cap. 5, num. 2.

פ

VERSUS XXI.

נוֹמָם & suorum, seruorum animam Dominus Redimēs

וְלֹא	עֲבָדָיו	נַפְשׁ	יְהוָה	פֹּדֶה
<i>velo</i>	<i>ughavadan</i>	<i>nephesc</i>	<i>Adonai</i>	<i>Podē</i>

eo in confident qui omnes desolabuntur

יִאֲשְׁמוּ	כָּל	הַחֹסִים	בּוֹ:
<i>iesciemus</i>	<i>col</i>	<i>hachosim</i>	<i>bo</i>

פֹּדֶה] *Redimens*, à præterito פָּדָה, redemit, fit בְּנוֹנִי פֹדֶה, redimens, hoc est, redimit.

נַפְשׁ] *animam*, est ipsa radix, siue primitiuum nomen.

עֲבָדָיו] *seruorum suoram*, à verbo עָבַד, seruiuit, fit nomen עָבֵד, seruus: in plurali עֲבָדִים, serui, in regimine עֲבָדָיו, & cum affixo עֲבָדָיו.

334 EXERC. IN PS. XXXIIII.

וְיֹסֵפִים } *qui sperant.* Litera ך̄ præpo-
sita participio seruit loco pronomi-
nis relativi. Illud autem וְיֹסֵפִים est par-
ticipium, à verbo יָסַפֵּן, speravit. Hinc
enim fit participium יֹסֵפִים, sperans, &
in plurali וְיֹסֵפִים, sperantes: vertimus
tamen, qui sperant, quia utuntur He-
bræi participio loco præsentis tem-
poris, & tunc maximè quum præce-
dit pronomen.

יב) *in eo.* præpositio cum affixo.
vide Quiescentia Lamed He, par. 3.
cap. 4.

FINIS, LAUS DEO.

